

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 21/09-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. júna 2009 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta o sťažnosti M. K., P., a M. Š., B., zastúpených advokátom JUDr. R. K., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Brezno č. k. 7 Cb 141/2007-73 z 29. apríla 2008 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo M. K. a M. Š. na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Brezno č. k. 7 Cb 141/2007-73 z 29. apríla 2008 p o r u š e n é b o l o .

2. Uznesenie Okresného súdu Brezno č. k. 7 Cb 141/2007-73 z 29. apríla 2008 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 21/09-12 z 21. januára 2009 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť M. K., P., a M. Š., B. (spolu ďalej len „sťažovateľky“), ktorou namietali porušenie základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného súdu Brezno (ďalej len „okresný súd“) č. k. 7 Cb 141/2007-73 z 29. apríla 2008.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 7 Cb 141/2007 sa sťažovateľky žalobou z 27. augusta 2007 domáhali voči žalovanej spoločnosti Š., a. s. (ďalej len „žalovaná“), vyhlásenia neplatnosti uznesení žalovanej prijatých na jej valnom zhromaždení konanom 25. mája 2007. Návrhom z 18. septembra 2007 sa sťažovateľky domáhali rozšírenia pôvodnej žaloby tak, že sa domáhali aj vyhlásenia neplatnosti uznesení žalovanej prijatých na jej mimoriadnom valnom zhromaždení konanom 18. júna 2007. O predmetnom doplňujúcom návrhu sťažovateľiek rozhodol okresný súd napadnutým uznesením č. k. 7 Cb 141/2007-73 z 29. apríla 2008 tak, že rozšírenie pôvodného žalobného návrhu nepripustil s odôvodnením, že by výsledky dovedajšieho konania nemohli byť podkladom na konanie aj o tomto rozšírenom návrhu.

V súvislosti s napadnutým uznesením okresného súdu sťažovateľky v sťažnosti uviedli: *„Zo súdneho spisu Okresného súdu Brezno číslo 7 Cb/141/2007 je úplne zrejmé, že Okresný súd Brezno do dňa 29. 04. 2008 nevykonal žiadne úkony vo veci samej a ani žiadne dokazovanie, a dokonca ani len nezaslal opis návrhu na začatie konania odporcovi na vyjadrenie. Vzhľadom na to, že neboli splnené žiadne zákonné podmienky stanovené v § 95 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku pre nepripustené zmeny návrhu na začatie konania*

zo strany súdu, považujeme uznesenie Okresného súdu Brezno zo dňa 29. 04. 2008 č. k. 7 Cb/141/2007-73, IČS: 6307204735, za nezákonné.“

Podľa tvrdení sťažovateľiek napadnutým uznesením okresného súdu im bolo navyše znemožnené domáhať sa ochrany ich práv súdnou cestou podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, pretože v čase vydania rozhodnutia okresného súdu už uplynula sťažovateľkám aj trojmesačná lehota (od prijatia uznesení mimoriadneho valného zhromaždenia) stanovená v § 131 ods. 1 Obchodného zákonníka na podanie nového žalobného návrhu.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľky navrhli, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľiek na súdnu a inú právnu ochranu garantované v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Brezno zo dňa 29. 04. 2008 č. k. 7 Cb/141/2007-73, IČS: 6307204735, porušené bolo.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky uznesenie Okresného súdu Brezno zo dňa 29. 04. 2008 č. k. 7 Cb/141/2007-73, IČS: 6307204735, zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Brezno na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Okresnému súdu Brezno obnoviť stav pred porušením základného práva sťažovateľiek na súdnu a inú právnu ochranu garantované v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v súdnom konaní číslo 7 Cb/141/2007 a pripustiť zmenu návrhu sťažovateľiek podľa ich podania zo dňa 18. 09. 2007, t. j. pripustiť rozšírenie návrhu na určenie neplatnosti všetkých rozhodnutí mimoriadneho valného zhromaždenia spoločnosti Š., a. s. so sídlom (...) B., (...) konaného dňa 18. 06. 2007.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za okresný súd jeho predsedníčka listom sp. zn. Spr. 4002/09 z 18. februára 2009 a právny zástupca sťažovateľiek stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu listami z 30. apríla 2009 a 1. júna 2009.

2.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení okrem iného uviedla, že:

„(...) sa navrhovateľky podaním zo dňa 18. 09. 2007 nedomáhali zmeny pôvodného návrhu vo veci samej, ale podľa obsahu podania podali ďalší návrh vo veci samej, ktorým si uplatňujú nový nárok, ktorý s návrhom vo veci samej zo dňa 27. 08. 2007 nemá žiadnu skutkovú súvislosť. Keďže išlo o uplatnenie nového nároku, návrh zo dňa 27. 08. 2007 nemohol byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu, preto súd uznesením č. k. 7 Cb/141/2007-73 zo dňa 29. 04. 2008 nepripustil zmenu návrhu – rozšírenie návrhu v zmysle § 95 ods. 2 O. s. p..

Vzhľadom na všetky horeuvedené skutočnosti je sťažnosť navrhovateľiek zo dňa 09. 07. 2008 nedôvodná, preto Okresný súd Brezno navrhuje Ústavnému súdu SR, aby Ústavný súd SR rozhodol, že základné právo sťažovateľiek na súdnu a inú právnu ochranu garantované v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR uznesením Okresného súdu Brezno zo dňa 29. 04. 2008 č. k. 7 Cb/141/2007-73, porušené nebolo.

V súlade s § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu SR a konaní pred ním a o postavení jeho sudcov, Okresný súd Brezno súhlasí s upustením od súdneho pojednávania, nakoľko od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.“

2.2 Právny zástupca sťažovateľiek vo svojom stanovisku z 30. apríla 2009 k vyjadreniu okresného súdu uviedol:

«Takéto vyjadrenie Okresného súdu Brezno č. Spr. 4002/09 zo dňa 18. 02. 2009 považujeme za zmätočné a nekvalifikované, odporujúce zneniu § 95 ods. 2 O. s. p., jeho ustálenému výkladu, dôvodovej správe a aj judikatúre (napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. 09. 1995 č. k. 1 Co 37/95), a preto s ním nesúhlasíme. Naopak, sťažnosť sťažovateľiek zo dňa 09. 07. 2008 považujeme za dôvodnú a trváme na nej v celom jej rozsahu a na všetkých návrhoch v nej uvedených. (...)

Podľa dôvodovej správy k zákonu č. 519/1991 Zb., ktorým bol novelizovaný O. s. p.: „Z občianskeho súdneho poriadku bolo potrebné vyradiť tie prvky, ktoré sú nedemokratické a ktoré neúmerne kontrolujú dispozitívne úkony účastníkov. Preto bolo potrebné túto kontrolu čo najviac obmedziť na prospech slobody v dispozícii s konaním a jeho predmetom. Preto súd nepripustí zmenu žaloby iba vtedy, ak by zmenou žaloby prišli nazmar doterajšie výsledky konania.“

Podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR z 28. 09. 1995 č. k. 1 Co 37/95: „Súd nepripustí zmenu návrhu podľa § 95 ods. 2 O. s. p. iba vtedy, ak v čase zmeny návrhu na začatie konania už bolo vykonané dokazovanie, ktoré by nemohlo byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu.“

Podľa ustáleného výkladu § 95 O. s. p. publikovaného vo IV. vydaní komentára Občianskeho súdneho poriadku od vydavateľstva E. spol. s r. o., ktorého autorom je JUDr. J. K. a kolektív: „Ustanovenie § 95 upravuje dispozitívny úkon účastníka, spočívajúci v zmene návrhu na začatie konania. Zmena môže spočívať v rozšírení návrhu (ak žiada viac alebo aj iné plnenia ako sa pôvodne domáhal). Dispozícia účastníka konania, ktorou chce meniť návrh, je obmedzená iba súhlasom súdu. Vecne príslušný súd pri úvahe o tom, či bude súhlasiť so zmenou návrhu, môže zvažovať iba to, či výsledky doterajšieho konania (ako celku) môžu byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Ak tomu tak je, musí so zmenou návrhu súhlasiť. O pripustení alebo nepripustení zmeny súd rozhoduje uznesením, proti ktorému nieje prípustné odvolanie.“ (...)

Okresný súd Brezno na jednej strane nepovažuje uplatnenie nového nároku zo strany sťažovateľiek/navrhovateľiek v už začatom súdnom konaní za zmenu pôvodného návrhu na začatie konania, aj keď ho uplatnili v už začatom súdnom konaní a domáhali sa ho popri svojom pôvodnom návrhu a svoje podanie v už začatom súdnom konaní nazvali „rozšírenie návrhu“, ale ho považuje za ďalší návrh vo veci samej, a na druhej strane ten istý Okresný súd Brezno vyjadruje súhlasné stanovisko s uznesením č. k. 7 Cb/141/2007-73 zo dňa 29. 04. 2008, ktorým tento súd nepripustil zmenu návrhu - rozšírenie návrhu (t.j. rozhodol o nepripustení zmeny návrhu napriek tomu, že podanie sťažovateľiek zo dňa 18. 09. 2007 nepovažuje za zmenu návrhu); ide o vnútorný rozpor a protirečenie v samotnom vyjadrení Okresného súdu Brezno (...).

(...) nie je vôbec pravdou tvrdenie Okresného súdu Brezno, že návrh sťažovateľiek na začatie konania a následné rozšírenie tohto návrhu nemá žiadnu skutkovú súvislosť, nakoľko ju má, pretože sťažovateľky sa v obidvoch svojich podaniach domáhajú určenia neplatnosti síce viacerých rozhodnutí valného zhromaždenia tej istej spoločnosti Š. a. s., ktoré však boli prijaté v rozpore s rovnakými stanovami tejto spoločnosti a skutkovo spolu súvisia (...).

Sme toho názoru, že pokiaľ by sťažovateľky v predmetnej veci podali dva samostatné návrhy na začatie konania, boli by splnené podmienky na ich spojenie do jedného konania v zmysle § 112 ods. 1 O. s. p., a preto postup sťažovateľiek bol v súlade so záujmom a zásadou hospodárnosti konania (...).

V tejto súvislosti uvádzame, že „výsledky doterajšieho konania“ do podania rozšírenia návrhu zo dňa 18. 09. 2007 neboli žiadne, nakoľko Okresný súd Brezno po podaní pôvodného návrhu zo dňa 27. 08. 2007 (ktorý sa aj so všetkými jeho prílohami nachádza na listoch č. 1 až 49 súdneho spisu) vykonal len úpravu na liste č. 50 súdneho spisu a výzvu na zaplatenie súdneho poplatku na liste č. 51 súdneho spisu. Na liste č. 52 súdneho spisu je už samotné rozšírenie návrhu zo dňa 18. 09. 2007. Listy č. 50, 51 a 52 súdneho spisu 7 Cb/141/2007 Okresného súdu Brezno sú prílohou č. 1 tohto stanoviska. V tejto súvislosti ďalej uvádzame aj to, že do dnešného dňa sa v konaní 7 Cb/141/2007 na Okresnom súde Brezno nevykonalo žiadne dokazovanie a neuskutočnilo sa žiadne pojednávanie, takže stále nie sú dané žiadne podmienky pre nepripustenie zmeny návrhu na začatie konania uvedené v § 95 ods. 2 O. s. p.. Súčasne si však dovoľujeme uviesť, že Okresný súd Brezno konanie 7 Cb/141/2007 do rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o tejto sťažnosti neprerušil, hoci to sťažovateľka 2/ navrhla, a nariadil pojednávanie vo veci samej na deň 18. 06. 2009 (...).»

Právny zástupca sťažovateľiek vo svojom stanovisku z 1. júna 2009 uviedol:

„Týmto si dovoľujeme Ústavnému súdu Slovenskej republiky oznámiť, že sťažovateľky súhlasia s upustením od ústneho pojednávania o ich sťažnosti vedenej pod spis zn. II. ÚS 21/09.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podstata námietok sťažovateľiek v súvislosti s namietaným porušením základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením okresného súdu sp. zn. 7 Cb 141/07 z 29. apríla 2008 je založená na ich tvrdení o jeho nezákonnosti, pretože podľa nich sa nezakladá na pravde v ňom uvedené konštatovanie okresného súdu, že dokazovanie vykonané v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cb 141/07 do doby, keď okresný súd rozhodoval o pripustení rozšírenia žalobného návrhu, by nemohlo byť podkladom aj na konanie o tomto rozšírenom návrhu, pretože podľa sťažovateľiek od podania pôvodného žalobného návrhu okresný súd vo veci žiadne dokazovanie ani nevykonával. Súčasne sťažovateľky poukázali na zákonný predpoklad, keď súd zmenu návrhu nepripustí, pričom podľa § 95 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) je to len v prípade „*ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu*“. Napokon sťažovateľky uviedli, že v dôsledku napadnutého uznesenia okresného súdu im bolo znemožnené opätovne sa domáhať ochrany ich práv súdnou cestou, pokiaľ ide o predmet, ktorého sa týkal rozšírený žalobný návrh (preskúmanie rozhodnutí mimoriadneho valného zhromaždenia žalovaného z 18. júna 2007), pretože už zmeškali lehotu na podanie tohto návrhu (3 mesiace od prijatia rozhodnutia valným zhromaždením) stanovenú v § 131 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v účinnom znení.

Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať aj napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, avšak iba z hľadiska, či je, alebo nie je v súlade s ústavno-procesnými zásadami upravenými v ústave.

Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces, ktorý je chránený v čl. 46 ods. 1 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru, je okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu) aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia síce neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, avšak z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia.

Okresný súd svoje rozhodnutie sp. zn. 7 Cb 141/07 z 29. apríla 2008 odôvodnil takto:

„Žalobkyne sa svojim návrhom, doručeným Okresnému súdu v Brezne dňa 27. 08. 2007, domáhali voči žalovanému určenia neplatnosti rozhodnutí valného zhromaždenia žalovaného, ktoré sa konalo dňa 25. 05. 2007.

V priebehu konania žalobkyne podaním, doručeným Okresnému súdu v Brezne dňa 18. 09. 2007, žiadali, aby súd pripustil rozšírenie návrhu aj o vyslovenie neplatnosti všetkých rozhodnutí mimoriadneho valného zhromaždenia spoločnosti Š., a. s., ktoré sa konalo dňa 18. 06. 2007.

Podľa § 95 ods. 1 O. s. p., navrhovateľ môže za konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania. Zmenený návrh treba ostatným účastníkom doručiť do vlastných rúk, pokiaľ neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k zmene.

Podľa § 95 ods. 2 O. s. p., súd nepripustí zmenu návrhu, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Súd nepripustí zmenu návrhu ani v prípade, ak by na konanie o zmenenom návrhu bol vecne príslušný iný súd. V takom prípade pokračuje súd v konaní o pôvodnom návrhu po právoplatnosti uznesenia.

Súd má za zo, že by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia, a zmenu návrhu nepripustil.“

Podľa názoru ústavného súdu okresný súd napadnuté uznesenie zdôvodnil iba citáciou zákonných ustanovení bez tohto, aby svoje rozhodnutie o ich aplikácii na daný prípad zdôvodnil aj ústavne konformnými dôvodmi zodpovedajúcimi špecifikám dotknutého konania. Inými slovami povedané, z uznesenia okresného súdu sp. zn. 7 Cb 141/07 z 29. apríla 2008 nie sú zrejmé dôvody, na základe ktorých okresný súd dospel k názoru, že by dovtedajšie dokazovanie nemohlo byť podkladom aj pre konanie o rozšírenom žalobnom návrhu.

Okrem tohto aj ústavný súd z vyžiadaného súdneho spisu vedeného pod sp. zn. 7 Cb 141/07 zistil, že od podania pôvodnej žaloby sťažovateľkami (27. augusta 2007) do podania rozšíreného žalobného návrhu (19. september 2007) sa procesná aktivita okresného súdu obmedzila iba na vyzvanie sťažovateľiek zaplatiť súdny poplatok za žalobu (11. septembra 2007) avšak iné úkony vo veci vykonané neboli, takže podľa názoru ústavného súdu nebola splnená ani základná zákonná požiadavka na nepripustenie zmeny žalobného návrhu, tak ako to vyžaduje § 95 ods. 2 OSP.

Ústavný súd sa stotožňuje s argumentáciou sťažovateľiek, podľa ktorej okresný súd vo svojom obrannom stanovisku na jednej strane síce konštatuje, že v prípade podania doručeného okresnému súdu 19. septembra 2007 nešlo o rozšírenie pôvodného žalobného návrhu sťažovateľiek, ale o nový návrh, avšak v rozpore s týmto konštatovaním okresný súd

nepridelil tomuto podaniu novú spisovú značku so zachovaním účinkov ku dňu jeho podania, ale napriek tomu okresný súd rozhodoval o tomto podaní ako o návrhu na rozšírenie žaloby podľa § 95 ods. 2 OSP.

V prípade, že sa okresný súd domnieval, že v danom prípade ide o nový návrh, mal tomuto podaniu prideliť novú spisovú značku, pričom by sa zachovali účinky podania tohto návrhu ku dňu, keď bol návrh doručený okresnému súdu. V dôsledku tohto, že okresný súd tak nepostupoval a bez náležitého zdôvodnenia, ktoré by bolo v súlade s § 95 ods. 2 OSP, ani nepripustil rozšírenie pôvodnej žaloby o tento nový návrh, sťažovateľky zmeškali lehotu (§ 113 ods. 1 Obchodného zákonníka), aby mohli predmetný návrh účinne opätovne podať okresnému súdu, čím bolo porušené základné právo sťažovateľiek na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že uznesením okresného súdu sp. zn. 7 Cb 141/07 z 29. apríla 2008 bolo porušené základné právo sťažovateľiek na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

Sťažovateľky žiadali, aby ústavný súd zrušil uznesenie okresného súdu sp. zn. 7 Cb 141/07 z 29. apríla 2008 a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Ústavný súd v súvislosti s týmto návrhom sťažovateľiek dospel k záveru, že pre dosiahnutie nápravy vo veci je nevyhnutné, aby využil aj svoju právomoc podľa čl. 127 ods. 2 ústavy, a preto vyhovel návrhu sťažovateľiek a zrušil označené uznesenie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie, tak ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia.

Okresný súd bude v ďalšom konaní vo veci podľa § 56 ods. 6 a 7 zákona o ústavnom súde viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto náleze.

Vzhľadom na to, že sťažovateľky si neuplatnili nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia ani na úhradu trov právneho zastúpenia, ústavný súd o týchto nárokoch ani nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2009